

ÁRKOSI FERENCZY LAJOS.

(1837—1922.)

Unitárius papi családból származott. Atyja Arkosi Ferenczy József, előbb iszlói, majd gagyai pap. Anyja Nagy-solymosi Koncz Ágnes. Ezen a réven a jótékonykodásáról ismert Koncz családdal és Brassaival volt közeli rokonságban. Maga is papi pályára készült. Mint papnövendék a kolozsvári leányiskola tanítója és a kolozsvári egyházközség segédkantora lett. A Kriza figyelme az éneket és zenét buzgón művelő ifju felé irányul'. Kinevezte Felső-rákosra tanítónak és énekvezérnek a Sárdi Sámuel helyébe, kit Kolozsvárra helyezett át. Ez időtől fogva hosszú, szép életén keresztül szakadatlanul ez egyházközségben állott a népnevelés szolgálatában. Amilyen kevés igényű volt önmagával szemben, éppen olyan nagy súlyt helyezett az ügyre, amelynek szolgálatába állott. Nemzedékek nőttek fel lábainál, akik folyton fokozódó tisztelettel és szeretettel vették körül. Működésének 40-ik évfordulóján szép ünnepélyt rendeztek tiszteletére, amely alkalmából királyi kitüntetésben részesült. Az Unitárius egyház főtanácsa pedig „Tiszteletes“ címet adományozott neki. Azóta még 20 évig szolgálta teljes erőben és buzgóságban a népnevelés ügyét. 1920-ban nyugalomba ment s 1922. ápr. 4-én minden testi fájdalom nélkül hirtelen örökre elaludt.

Felesége Siménfalvi Anna szintén papleány volt, akivel 46 évig élt legboldogabb családi életet. Házasságukból 8 gyermek született, akik közül 6 ma is él. Közülük *Géza* unitárius egyházi főgondnok s a többiek is mindnyájan érzik a családi hagyományokban az egyházzal szemben örökölt kötelezettségeiket. A család és egyház híven őrzi az igaz ember emlékét.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

I. *Amerika.* A „Boston Evening Transcript“ dec. 6-ik számában „a lelkesülő unitáriusok“ cím alatt el van mondva, hogy százkilenc egyházközség képviselője megbeszélést folytatott arra nézve, hogy az unitáriusokat fel kell rázni az alvász betegségeből, hogy hivatásuk magaslatára emelkedve, eleget tehessenek vallásétkölcsei magasabb kötelezettségüknek.

Még ezt megelőzőleg nov. 28-án a „Channing Hall“-ban Bostonban egy öttagú bizottság tárgyalt a lelkészek megalakítandó egyesületéről, minnek célja az volna, hogy a lelkészek, mint az egyházközségek képviselői szervezeti úton szólhatnak hozzá egy és más aktuális kérdéshez. Mintegy 98 lelkész küldte ki e bizottságot, hogy tegyenek javaslatot a szervezésre vonatkozólag.

A chicagói egyházközségi nevelésügyi bizottság jelenti, hogy általában az összes protestánsoknál sokkal több hallgató van a theologiai szemináriumokban, mint az előző években. Azonban ez általánosságban így van az egész Amerikában, hol a prot. egyházi élet nagyon élénk.

Az Amerikai Unitárius Szövetség 96-ik évi jelentésében 152 oldalon mondja el azt a nagy munkát, amit az unitarizmus érdekében kifejtett a társaság Eliot úr elnöklése s Cornish úr titkársága mellett. Az unitarizmus hívatására gondolva, érdekesen mondja Cornish titkár úr: „Nem lehet elég sokat ismételniünk, hogy a föld kerektségén szétszórt unitárius egyházaink csoportjai között a modern életben egy kezdődő világliberalizmus bukkan fel. Az odaadó és törekvő népek ezen csoportjai a valódi alkotói a földön remélt béke és igazság birodalmának.“

330 amerikai városban, Canadában s Angliában is behozták az „Útszéli szószék“ intézményét; t. i. a templom mellett feltűnő helyen jeles mondásokat függesztenek ki s azokat megújítják, hogy a járókelők elolvashassák.

II. *Anglia.* Angliában az utóbbi hónapok legérdekesebb kérdései az anglikán és az unitárius egyházak körül forogtak az angol katolikus dogmákkal kapcsolatban.

A „Westminster Gazette“ adja hírvül, hogy a modern egyháziférfiaknak Cambridgeben tartott konferenciájával kapcsolatban egy előkelő tagot eretnkséggel vádolva, feljelentették az egyházi hatóságoknál. Dr. Rashdall az oxfordi New-College filozófusa „Világos szavak Gore püspökhöz“ címen szól a Krisztus istenségéről s a szentháromsággal kapcsolatban ad annak lehető új értelmezést, mint maga is modern egyházi férfi.

„Unitarizmus és modernizmus“ című cikkben tudjuk meg, hogy D. N. Major, a „Ripon Hall“ igazgatója s a „Modern Churchman“ kiadója az, akit eretnkséggel vádolnak s aki a „Hibbert Journal“-